

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

1. Charakteristika

Minimální preventivní program vychází ze sociálně - patologických jevů, vyskytujících se nejen na naší škole v prostředí 1. i 2. stupně, ale i v prostředí mimoškolním. Tento program přináší podněty pro potřeby prevence sociálně-patologických jevů. Celoroční program připravujeme ve spolupráci: školní psycholog, výchovný poradce pro I. stupeň, výchovný poradce pro II. stupeň, školní metodik prevence, vedení školy, třídní učitelé, ostatní pedagogové. V oblasti prevence je kladen důraz především na oblast týkající se konzumace alkoholu a drog, kouření, kriminální činnost, záškoláctví, fyzické a psychické násilí a rasismu. Poradenský tým se schází pravidelně 1 x týdně a sleduje aktuální situaci ve škole, uskutečňují se naplánované aktivity a individuálně se pracuje s konkrétními žáky a pedagogy.

1. – 5. ročník (I. stupeň)

Náplň programu se odvíjí od práce třídního učitele po dohodě s metodikem prevence, v souladu s ŠVP. Program prevence aplikují i vyučující II. stupně, kteří zde vyučují. Program je součástí učiva prvouky, vlastivědy, přírodovědy, tělesné a výtvarné výchovy, pracovních činností. Třídní učitelé využívají dle potřeb osvojených poznatků k procvičení praktických preventivních dovedností. I. stupeň využívá k realizaci programu i pobyt žáků mimo školu – plavecký výcvik, dopravní výchovu, školy v přírodě, výukové programy. Třídní učitel využívá k řešení aktuálních problémů třídy mimo jiné i třídnické hodiny, které probíhají v každé třídě přibližně 1 x za měsíc.

Problematické okruhy:

- Rodina, spolupráce s rodiči
- Třída, vztahy, atmosféra, pravidla chování
- Životospráva, hygiena – program „Zdravé zuby“, „Ovoce do škol“
- Krizové situace, bezpečí
- Drogy, sexuální chování
- Ekologie – spolupráce se svozovou firmou (odpadové hospodářství)
- návštěvy knihovny Jiřího Mahena a besedy

6. – 9. ročník (II. stupeň)

Žáci jsou s problematikou prevence seznamováni třídními učiteli i ostatními vyučujícími v jednotlivých předmětech. Třídní učitel využívá k řešení aktuálních problémů třídy mimo jiné i třídnické hodiny, které probíhají v každé třídě přibližně 1 x za měsíc. Program prevence se prolíná více předměty současně – výchova ke zdraví, občanská výchova, přírodopis, chemie, český jazyk, tělesná výchova, výtvarná výchova.

Problematické okruhy:

- Klima třídy
- Problematické skupiny žáků (šikana, záškoláctví, kyberšikana)
- Zdravý životní styl (prevence chorob, odpovědnost za zdraví, péče o tělo)
- Životospráva (správné stravovací návyky, mentální anorexie, bulimie)
- Návykové látky (prevence zneužívání)
- Ekologie

2. Aktivity primární prevence

Sociální klima ve třídách

- mapování a třídním učitelem
- mapování školním metodikem prevence, výchovným poradcem
- mapování ostatními pedagogy

Práce žákovského parlamentu

- nácvik sociálně komunikativních dovedností
- spolupráce 9. ročníků s 1. ročníky
- organizace charitativních sbírek

Kriminální prevence

- programy s Hasiči – pro I. stupeň
- besedy s Městskou policií Brno - Oddělení prevence: uskutenčí se vždy ve 3 lekcích (leden - únor)
 - Už dost – vandalismus 5.A
 - Netiketa 5.B
 - Bezpečně na internetu – Kyberšikana 7.A, 7.B

Nástěnky, schránka důvěry

- aktuální možnosti a nabídky kurzů poradenských center
- kontakty na pracovníky školy, kteří mohou pomoci (školní poradenské pracoviště)
- kontakty na tzv. modré linky

Návykové látky

- výukové pořady – uskuteční se během školního roku v budově školy, individuálně pro jednotlivé třídy

Sexuální výchova

- přednášky, výukové programy
- program „Pohlavní nemoci“ (8. ročníky)

Etická a právní výchova

- přednášky, besedy
- program „Dámy a pánové“ – společenské chování (8. ročníky)
- program „Zločin kolem nás“ – Ivan Klíma (9. ročníky)
- program rodinné právo – p. Živěla (9. ročníky)

Ekologická výchova

- separování odpadu v jednotlivých třídách (papír, plasty)
- spolupráce se svozovou firmou ASA:
 - o program pro I. stupeň – exkurze do spalovny Brno (4. ročníky)
 - o program pro II. stupeň – exkurze do spalovny Brno (7. ročníky)
- sběr papíru, textilu – velká celoškolská akce 1x za pololetí

Volnočasové aktivity

- nabídka kroužků

Mimoškolní aktivity

- ŠvP
- výlety
- exkurze
- zimní škola v přírodě pro žáky I. stupně (leden)
- adaptační pobyt pro žáky 6. tříd (září - Jedovnice)
- lyžařský kurz pro žáky 7. ročníků (leden)
- expedice po ČR pro 8. ročníky

- exkurze do Prahy pro 9. ročníky
- projektový týden 9. ročníků
- zahraniční výměnné a poznávací pobyty (Stuttgart, Londýn)

3. Aktivity speciální primární prevence

Práce s rizikovými skupinami žáků

- neúplné rodiny
- málo podnětné zázemí žáků
- romské rodiny
- rodiny cizinců
- střídavá péče rodičů

Řešení konkrétních soc. – patologických jevů

- záškoláctví (i časté absence)
- kouření a jiné návykové látky
- drzé a arogantní jednání
- krádeže
- kyberšikana

4. Opatření k prevenci šikany

1. Celkovou situaci ve škole konzultuje poradenský tým, který se schází pravidelně jednou týdně na své poradě vždy ve středu ve 12:55 hodin. Kromě toho tento tým spolupracuje a konzultuje nastalé obtíže ve škole téměř denně.
2. Všichni pedagogové na I. i II. stupni byli vyzváni ke zvýšené pozornosti při pozorování byť jen náznaků hraničících se šikanou. Při jakémkoliv podezření je ihned kontaktován poradenský tým, který se danou problematikou dále zabývá a řeší ji.
3. Situace na škole je bedlivě sledována všemi pracovníky školy.
4. Ve všech třídách na I. i II. stupni jsou organizovány jednou měsíčně třídnické hodiny, ve kterých třídní učitelé řeší aktuální problémy daného třídního kolektivu.
5. Každý třídní učitel má tu možnost pozvat si do hodiny výchovného poradce nebo metodika prevence, popř. speciálního pedagoga, kteří jsou ochotni s tímto kolektivem nebo jednotlivci dále pracovat.

5. Opatření ke konzumaci návykových látek

Tabákové výrobky:

Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit. Kouření v prostorách školy je zakázáno pod sankcemi uvedenými ve vyhlášce o základním vzdělávání.

Konzumace tabákových výrobků ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je nutné žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce, stanovené školním řádem – postupuje se podle vyhlášky pro příslušný stupeň vzdělávání.

Alkohol:

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

1. Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání alkoholu ve všech prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích pořádaných školou.
2. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Nález alkoholu ve škole

1. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:
 - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
 - b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
 - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
 - d) Sepíše stručný záznam o události.
1. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:
 - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.

- b) O nálezů ihned informují vedení školy.
- c) O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo, čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen. V případě, že žák podpis odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí metodik prevence do své agendy.
- d) O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Omamné a psychotropní látky (dále jen OPL):

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření a propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

1. Tímto školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž sankce za porušení zákazu: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.

2. Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje či páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle §187 a §188 spáchání nebo dokončení takového činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze i tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Nález OPL ve škole:

1. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy** látku, kterou považují za **omamnou nebo psychotropní**, postupují takto:

- a) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezů ihned informují vedení školy.
- c) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů.
- d) Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- e) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

1. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za **omamnou nebo psychotropní**, postupují takto:

- a) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění chemické struktury.

- b) O nálezu ihned uvědomí vedení školy.
 - c) O nálezu sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena. V případě, že žák podpis odmítá, uvede pracovník školy tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen i ředitel školy, popřípadě jeho zástupce.
 - d) O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
 - e) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku, zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.
1. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:
- a) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupek, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
 - b) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkontaktují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
 - c) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné ho mít pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Konzumace alkoholu a psychotropních látek ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu či OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol či OPL je nutné žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, že je žák pod vlivem do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud jej má), který založí školní metodik prevence do své agendy.
6. V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může tento orgán požádat o pomoc.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol či OPL ve škole i v případě, že žák je schopen výuky.

9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
10. V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace alkoholu a OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem školy. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů a OPL.
12. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), případně zkoušku slin na OPL, ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše písemný záznam s vyjádřením žáka.

6. Oblast prevence užívání návykových látek

Všem osobám v prostorách školy je zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat. To neplatí pro případy, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením.

Požívání omamných a psychotropních látek osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

1. V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.
2. Škola je povinna oznámit orgánu sociálně – právní ochrany dětí skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák požívá návykové látky.
3. Distribuce dle §187 trestního zákona a šíření OPL dle §188 trestního zákona je v ČR zakázána a takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě trestný čin překazít a učíní tak v každém případě včasným oznámením věci policejnímu orgánu.
4. V případě výskytu látky, u níž je podezření, že se jedná o OPL v prostorách školy, nebo v případě přechovávání takové látky žákem, bude škola postupovat stejně jako v bodě 3.

V Brně dne 15. 9. 2017

.....
Mgr. Libor Tománek
ředitel školy

.....
Mgr. Václav Káňa
metodik prevence